

Kungl Majts Befallningshavare i Gävleborgs län utslag på den av Hudiksvalls Trävaruaktiebolag gjorda ansökningar om inrättande av allmän flottled i Dalsjö vattendrag från och med Stora Dalsjö till sjön Or inom Järvsö Undersviks och Arbrå socknar.

Givet Gävle slott landsarkivet den 15 nov 1893.

Slutligen bildar Dalån som i sin början vid Dalsjö ägde en bredd av 4 å 7 meter men redan vid Bogården svällt ut till 9 å 11 meter och nedan Mörtsjön håller 14 å 20 meter, den natursköna Istesjön 2km lång och ca 1km bred på alla sidor omgivna av odlade fält och stora prydliga gårdar. Flytande fram i en av Hälsinglands rikaste bygder driver hon med ett fall av 6.39 meters höjd å 846 meters längd en mängd mindre husbehovsverk under vägen till Orsjön eller Ljusne älv däri hon utfaller från ½ km:s avstånd från s.k. Dalsjörännan eller flottleden från Dalsjön till älven. Åns längd nedan Lilla Dalsjön är 13920 meter men flottleden däremot 4343 meter

Av fisken finnes här allenast s.k. Iste älvs krono skattefiske med åsatt ränta av saltad ål och bestående av 4 mindre ålkar därav ett i Dalsjödammen och de övriga efter ån

Med avseende på det inflytande den i Stora Dalsjön befarande vattenmängd utöver på vattenverkets drift, torde det vara uppenbart att, då flodområdet är betydligt, sjön kan antagas vara "full" varje år vid den tid flottning tager sin början att därmed och tillfölje av de utförda flottningsbyggnaderna en vattenmängd är samlad, som med minst 805,000 kub. meter överstiger den som före år 1856 kunde hållas inne.

Att då flottgodset till Orsjön uppgivses vara omkring 20,000 timmer om året och vattenhastigheten i rännan

från Lilla Dalsjön av 3.25 meter i sekunden, flottningen skulle kräva en tid av högst 40 timmar var vid bör bemärkas att rännan ej behöver vara öppen andra tider, ändå flottning verkligen äger rum, att vattenmängden i sagda ränna när hon går full ej överstiger 1.95 kbm i sekunden att således flottningen, om den rätt skötes, ej drager mer vatten årligen än 280,800 kbm att alltså 524,200 kbm vatten varje vår inte sparas för vattenverkens räkning att efter slutad flottning av strandägare efter eget skön användas, samt att då den genom grundluckan i Lilldalsjödammen avrinnande vattenmängd uppgår till 2,2 kbm, under det Bogårdens kvarn kräver allenast 1,32 kbm i sekunden, och övriga vattenverk var för sig långt under vattenbrist efter Dalån svårligen tillfölje av flottning kan befaras.

Av protokollet inhämtas vidare

Att sökandebolaget hemställt att flottning måste få äga rum hela året varemot åtskilliga vattenverksägare påpekat, att flottning ej skulle tillåtas efter den 15 juni, enär från denna tid hela den befintliga vattenmängden måste tagas i anspråk för vattenverkens räkning.

Synemännen hava avgivit följande förslag till de flottningsbyggnader som ansetts erforderliga.

Damm för Lilla Dalsjön (Dalsjöfors såg damm) byggd på 1860 talet för sågens skull med bro, grundsluss 4.26x1,76 grundsluss 5,15x1,55 ränssluss 1,7x1,2. En av luckorna i mellersta slussen, skall hållas pådragen för vattenverkens skull 110cm varigenom avrinner 2.2 kbm i sekunden, och eljest nattetid för fiskens skull 10 cm. N:o Damm 3.1x1.7x32 27225-2821 Överst Rorena (liten tjärn) Damm rymmer med grundsluss 0.95x1.5 ränssluss 1.07x1.00 2.75x1.55x32=600 kr Pumsänget tjärn Damm med

rännsluss 1.10x0.90 grundsluss 1.15 x2.10)
2.2x2.1x37=150 kr Kajdamm t.v 24 m lång 25 kr
N:o 3700 J. Jonsson N:o 2 Iste påvisade skärning å
inägan förorsakad av läckvatten vilket intrång bör genom
årlig värdering uppskattas.

Och hava synemännen, som tillika avlämna en
överflottleden upprättad karta jämte profil uppgivit ett så
tydande Utlåtande. Med anledning av vad sålunda under
förrättningen förekommit.

Såvida synemännen det Kungl Majts Bef.havare tänktes
förorda att i vattendraget f.o.m Stora Dalsjön genom Lilla
Dalsjö därifrån i rännor till sjön Or inom Järvsö,
Undersviks och Arbrå socknar allmän flottled vara skall.
Där det i övrigt åligger de flottande giva ersättning för
skada och intrång hemställa synemännen det flottning i
Dalsjövattnet må vara tillåtet varje tid av året då
vattentillgången med iaktagen besparing sådant
medgives

För flottningens behov må uppdämning äga rum i
Dalsjöarne, Överst Roren och Pumsänget till den höjd,
som av nu befintliga dammar betingas, och bör damm
vattnet ej med sådan hastighet framläppas att stränder
och verk därav kunna taga skada varande strandägare
berättigade att efter eget skön öppna och sluta dessa
dammar, då flottning i vattendraget ej pågår. Ersättning för
skada å stränder och ägor skall utgå efter årlig värdering
enligt § 8 i flottningsförordningen, då ej uppskattning på
förhand ägt rum såsom förhållandet är i sex särskilda fall
invid Stora Dalsjö där Hudiksvalls Trävarubolag är
berättigat till följande ersättningar årligen t.o.m. 1905
enligt kontrakt.

Enl avtal den 13 Okt 1892 t.v. årligen till O Jonsson No2 i
Kyrkbyn 10kr och till Kyrkoherde bostället 20kr vilka

överenskommelser synemännen anse bör vinna Kungl Mjt Bef.hav. godkännande. Däremot då vattnet, annan till men, ej ur vattendraget bortledes och rättigheten att låta flottgoods framflyta i allmän flottled ej enligt gällande författningar torde kunna med avgäld betungas allenats skadan och intrång i laglig ordning gottgöres och för byggnader erfoderlig mark förvärvas, anse synemännen samtliga de av Trävarubolaget förteckna kontrakt, köpebrev eller avtal som avse sådan rättighet, om de och skulle vara för bolaget enskilt förbindande icke bör fastställas att gälla de flottande efter det flottleden blivit förklarad till allmänt begagnande upplåten.

Då omständigheter ej förekommit, som föranleda till undantag från gällande föreskrifter, om barkning och allt furuvirke som framflottades i Ljusne älv skall vara barkat, anse synemannen Herr Hellströms yrkande på barkningsfrihet ej bör bifallas. Såväl till strandägares bekvämlighet vid samfärdsel, slätter, husbehovsflottning, mäld och andra sysslor, om till förekommande av oskäligt uppehåll för somligt flottgoods bör efter synemännens mening flottningen med tillräckligt manskap så besörjas att virket ej i större eller mindre partier varav längre tid än nödigt är i flottleden kvarliggande. Önskar någon sitt timmer avskilt ur den allmänna flottleden skall sådant vara tillåtet vid skiljningsfället i Lilla Dalsjö, där plats är angiven för de anstalter, som då behöver vidtagas. Då enl reglemäntet för Ljusne älvs flottningsförening det åligger virkesägare allenast i flottleden utvälta sitt virke torde Herr ? yrkade att flottningen i Ljusnan älv skulle anses börja då Dalsjötimret blivit intaget i ringbommar är färdiga till avhämtning för vidare transport nedåt, icke förtjäna avseende, varemot och då Dalsjötimret inkommer i Ljusen älv på en sträcka då flottning sker i ringbommar

detsamma måste genom en samlingsbom vid rännändan förhindras sprida sig kring Orsjön. I enlighet med upprättat kostnadsförslag bör dammar, länsar, rännor, timmermagasin mm. för flottningens underlättande och strändernas skyddande bibehållas eller inrättas till följe varav det belopp som de flottande skall genom amortering återgälda till dem som förskjutit anläggningskostnaderna, torde bestämma till 16.450 kr och föreslå syningsmännen tiden för arbetenas fullbordande till högst två år efter det korcessionsresolutionen tagit till sig laga kraft eller slutlig utslag i målet meddela, bör sökandena vid avsyning förete bevis därom, att den jord som till anläggningen erfordras blivit för flottledens räkning i laga ordning förvärvad, för vilket ändamål synemännen tillstyrka att Kungl Majts Befallningshavare ville förorda rätt att exportera sådan mark eller lägenhet om vars avstående godvillig överenskommelse med strandägarna till äventyrs ej kunnat träffas. I frågan om grunderna för uttaxering av kostnaderna för flottleden hemställa synemännen. Att vattendraget må utgöra ett flottningsdistrikt och benämnas Dalåns allmänna flottled.

Beträffande slutligen strandägarnas frihet för sitt husbehovsvirke från deltagande i gemensam flottning och därmed förenade kostnader torde föreskrifter rörande såväl anmälan om tillämnad sådan flottning och tiden för dess utövande som också ansvaret för skador och intrång å byggnader, stränder och verk mm. Som av denna flottning vållas lämpligen bör inflyta i det reglemente som Kungl Majt Befallningshavare kommer att fastställa för den allmänna flottningen i Dalån.

Detta med vad mera handlingarna innehåller har Kungl Majts Befallningshavare tagit i övervägande och prövar skäligt härigenom förordra, att i vattendraget f.o.m. Stora

Dalsjön genom Lilla Dalsjö och därifrån i rännor till sjön Or inom Järvsö, Undersviks och Arbrå Socknar allmän flottled vara skall dock med villkor att de av synemännen förordade och i här ovan intagna förslag närmare angivna byggnader och arbeten till skydd för stränderna och flottningens underlättande, med undantag av det förslagna timmermagasinet i sjön Or varda utförda och till avsyning fullbordade inom två år från det detta utslag vunnit laga kraft eller behörig fastställelse krav jämte alltför flottleden erforderlig mark eller lägenheter bör för densammas räkning i vederbörlig ordning förvaltas, i vilket hänseende fullständig utredning skall vid avsyningen förebringas, kommande frågan om skyldighet för vederbörande äger att avstå jord eller lägenhet som för flottled erfodras saknad av godvillig överenskommelse att bero för Kungl Majs nådiga prövning, för vilket ändamål det åligger sökandebolaget att till Kungl Majt ingiva. Angående flottledens inrättande och begagnande var i övrigt föreskrivet och förordat: Att i flottleden, som skall utgöra ett distrikt och benämnas Dalåns allmänna flottled, flottning får försiggå varje tid av året då vattentillgången med iakttagen besparing sådant medgiver ATT uppdamning må äga rum i Dalsjöarna överst Roren och Punsänget till den höjd som av befintliga dammar betingas, dock så att vattnet ej därefter med sådan hastighet framsläppes att stränder och verk därav kunna löpa skada, ägande strand och vattenverksägare då flottning ej pågår, efter eget skön hålla dammarna öppna eller slutna.

Att ersättning för av flottningen orsakade skador på stränder och ägor skall där ej överenskommelse kan träffas bestämmas i enlighet med föreskrifterna i 8 § av Kungl förordningen den 30 december 1880

Att flottningen skall med tillräckligt manskap så besörjas, att virke ej blir kvarliggande i flottleden längre än nödigt är.

Att alla led och skyddslänser skall så förläggas att de även vid lågt vatten, såvitt möjligt är förblir flytande. Att flottgodset skall dess framkomst till Orsjön hopsamlas i ringbommar, vilka såvitt de må för vidare transport av virket begagnas bör av Ljusneälvs flottningsförening tillhandahållas. Att till amortering av kostnaderna för redan utförda flottledsbyggnader, vilka i det av synemännen upprättade kostnadsförslag bibehållets även som för de nya anstalter, som för flottledens inrättande ansetts behöfliga, avgift skall under den föreslagna amorteringstiden av 12 år tills vidare erläggas med 11,5 öre för det flottgods som framgår till Orsjön och med 1,5 öre för det som avskiljer i Lilla Dalsjö, beräknat för enkelt sågtimmer under 9,45 meters längd och i förhållande därtill för annat virke sekunda, att timmer av 9,45 meter till och med 13,72 meters längd om högst 381 millimeter diameter i lilländan samt sparrar under 229 mm i fyrkant utan avseende på längden, anses lika med 1,1/2 timmer att timmer av 9,45 t.om 13,72 meters längd samt över 831mm diameter i lilländan även som bjälkar om 229 millimeter i fyrkant och däröver, utan avseende på längden, anses lika med 4 timmer att timmer över 13,72 meter i längd anses lika med 6 timmer samt att kolved, bränsle, pappersvirke mm ej överstigande 3,2 meter i längd anses lika med 1/8 timmer. Att alla byggnader skall i full gott skick under hela amorteringstiden underhållas, samt Att i det förslag till reglemente för den gemensamma flottningen som jämlikt 10§ i flottningsstadgan skall till Kungl Majts Befallningshavare ingivas för fastställelse, bör upptagas de villkor varunder enligt nyss nämnda §

avgiftsfri flottning av strandägarnas husbehovsvirke må försiggå. Sökande bolaget har att ombesörja, att detta utslag uppläses i Järvsö, Undersvik och Arbrå socknars kyrkor samt att ett här utskrivet exemplar av utslaget till vardera av dessa kyrkor avlämnas för att där förvaras och bör behörigt bevis därom att utslaget blivit på nämnda sätt Kungjort, av bolaget hit insändas.

Den som med detta utslag icke åtnöjes, äger att däruti hos Kung Majts och Rikets Kammar Kolleg söka ändring genom besvär som skall inom trettio dagar eller om menighet klagat inom 45 dagar efter uppläsandet härav från predikstolen i sockenkyrkan.

År och dag som ovan. CAF Björkman/JJ Smith

Rätt avskrivet betygar ex officio: JJ Smith

Uppläst i Arbrå Kyrka Söndag 24 dec 1893 av J P Ekelöf